

Motion till riksdagen 2024/25:1085

av Lars Püss (M)

Stärkt tillsyn av producentansvar för förpackningar

Förslag till riksdagsbeslut

- Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till stärkt tillsyn av producentansvar för förpackningar och tillkännager detta för regeringen.
- Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge Naturvårdsverket uppdraget att öka tillsynen av producentansvar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den 1 januari 2024 trädde en ny förordning om producentansvar för förpackningar i kraft. Det innebär ett utökat ansvar för producenter som sätter förpackade varor på den svenska marknaden. Målet med förordningen är att öka insamling och återvinning av förpackningar, vilket ska finansieras av producenterna själva. Medan ansvarstagande producenter är redo att uppfylla sina åtaganden, finns det en växande oro över att tillsynen från Naturvårdsverket, som är ansvarig tillsynsmyndighet, är otillräcklig för att säkerställa att alla producenter faktiskt följer reglerna.

För att förpackningsförordningen ska fungera effektivt, måste samtliga producenter ansluta sig till en godkänd producentansvarsorganisation. Detta är ett krav enligt lag, men i dagsläget uppskattas det att över 3 000 företag inte har anslutit sig och därmed undkommer de kostnader som krävs för att finansiera insamlingen och återvinningen av sina förpackningar. Dessa företag undviker sitt ansvar och får därigenom en konkurrensfördel gentemot de producenter som följer lagen och betalar sin del. Detta skapar en obalans på marknaden, där de som följer regelverket får bära den fulla ekonomiska bördan.

Naturvårdsverket har ett tydligt uppdrag som tillsynsmyndighet att säkerställa att alla producenter tar sitt ansvar, men bristen på aktiv och uppsökande tillsyn gör att många

företag undviker sitt producentansvar. Detta undergräver syftet med förordningen och hindrar Sverige från att nå sina återvinningsmål. Om ingen åtgärd vidtas, riskerar vi att ansvarstagande företag fortsätter att missgynnas och att insamlings- och återvinnings-systemet inte blir hållbart i längden.

För att skapa en hållbar och rättvis marknad är det avgörande att Naturvårdsverket agerar kraftfullt och ser till att alla företag bidrar till insamlingen och återvinningen av förpackningar. Om en höjning av tillsynsavgiften är nödvändig för att uppnå detta, bör detta utredas, men det viktigaste är att tillsynen förbättras. Genom att säkerställa att alla producenter följer lagen, kan vi uppnå rättvis konkurrens och en effektiv återvinning i praktiken, inte bara i teorin.

Regeringen måste säkerställa att Naturvårdsverket får de resurser, de verktyg och den kompetens som krävs för att effektivt kunna utföra sitt tillsynsansvar.

Lars Püss (M)